

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

BabyБалдаурен» балабақшасының тәжірибелік жұмысындағы драмалық шығармалардың рөлі.

ЖАРИЯЛАНДЫ 15.06.2020	ТІРЕК СӨЗДЕР ата-анаға кеңес, ата-анамен жұмыс, бала дамуы, балабақша, балабақша әдістемесі, балабақша бағдарламасы, балабақша қазақша, балабақша тәрбиешісі, балалар дүниесі, балалар ойыны, балалар тәрбиесі, балалар үшін, балалармен жаттығу, балалармен жұмыс, балалармен тәрбие, баланың дамуы, дамыту ойындары, ерте даму, ерте оқу, креативті тәрбие, қимылды ойындар, логопед, мектепке дейінгі тәрбие, ойын әдістемесі, педагогика, сенсорлық даму, сөйлеуді дамыту, тәрбие және оқыту, тәрбиеші, тіл дамыту	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/76701/
---------------------------------	--	---

Тәрбиеші Бабажанова Алтын Жалеловна

«BabyБалдаурен» балабақшасының тәжірибелік жұмысындағы драмалық шығармалардың рөлі.

«Драма» пәні бойынша конспектілерді әзірлеумен айналыса отырып, бұл толық заманауи сабақ болуы керек деп шештік. Екінші жағынан, бұл қызықты, жарқын, қызықты іс-әрекет, педагогтың дәлме-дәл сүйемелдеуімен болуы керек, өйткені балалық шақтың әлемі, баланың ішкі әлемі-біздің өміріміздің көптеген толғандыратын проблемаларының кілті. Барлық өмір ойынға толы, әр бала өз рөлін ойнағысы келеді. Бірақ бұл қалай жүзеге асырылады? Балаларды ойнауға, рөл алуға және әрекет етуге қалай үйрету керек?

Сәби кезінен бастап бала, анасының ән айтуын немесе ертегілерін естиді, өнермен жанасады. Біз кішкентай адам үшін оның алғашқы түрлерінің бірі көркем сөз екеніне сенімдіміз.

«Мектепке дейінгі баланы оқырман және көрермен ретінде тәрбиелейміз» мақаласында авторлар Ю. С. Тюнников пен М. А. Мазниченко: мектепке дейінгі жастан бала естілген және көргендерін шындап қабылдай бастайды. «Кез келген мектепке дейінгі бала оқырман, көрермен болып табылады. Тіпті егер ол оқымаса да, тек қана ересектердің оқығанын тыңдай алса да, ол не тыңдайтынын таңдайды; ол оны естиді және бағалай бастайды, демек, оқырман болып табылады».

Ертегі ойын-сахналау үшін ең жақсы материал болып табылады. Ойын барысында бала ертегі кейіпкерлерінің іс-әрекеттерін түсінуге және бағалауға, теріс кейіпкерлердің іс-әрекеттерін оятуға, басқа адамдардың іс-әрекеттері мен өз іс-әрекеттерін бағалауға қабілетті. Драматургия үшін балаларға белгілі ертегілер алынады. Балалар бірнеше рет қайталау кезінде білімдерін меңгереді. Сонымен қатар, олар тез шаршайтын біртектес қызметті ұнатпайды. Сондықтан әр ертегіде сабақ бөлімдері құрастырылады. Біздің сабақтардағы тапсырмаларды балалар үшін қызықты болатын, балалардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін ретпен өткізуге тырысамыз, әрбір бала үшін барынша, қызықты және қызықты болу үшін күрделілік деңгейінің сабақтарын таңдаймыз. Сабақтың әр түрі-бұл коммуникативтік құзыреттілікті дамытуға ықпал ететін және балалар іскерлігін арттыруға мүмкіндік беретін маңызды кезең.

Сабақтың басында «Мысық, әтеш және түлкі» ертегісінің мысалында алдымен балаларды ертегінің мазмұнымен таныстырып оларға логикалық ойлау қабілетін, шығармашылық әлеуетін дамыту үшін пазл жинау ұсынылды.

Мнемотаблицаны пайдалана отырып, балалардың байланысқан тілін дамытамыз және оларды мимика, пантомимика, дыбыстардың көмегімен қазір әңгіме болып жатқан кейіпкерді көрсетуін сұраймыз. Осы кезеңде біз көптілділікті пайдаланамыз.

Ертегі бойынша міндетті түрде әңгіме өткізіледі. Бұл сабақта балаларға Кюизенр таяқшаларының көмегімен түлкі үйін және қоянның үйін салу ұсынылды.

Екінші сабақта біз осы ертегіні драмалауға көшеміз. Бұл сабақта біз «актерлік шеберлік мектебіне» ендік. Сөз сөйлеуді мәнерлеп және нақты айтуға үйрендік, бұл жерде бізге таза сөздер мен «көңіл-күй кубигі» көмектеседі, мимика көмегімен өз эмоцияларын беруге, қимыл арқылы өз мінез-құлқын, көңіл-күйді жеткізуге үйренді. Сабақта біз сондай-ақ театрдағы тәртіп ережелерін еске аламыз.

Театр қойылымдары үшін жасалған драмалық туындылар балаға мәтінді тыңдауға ғана емес, сондай-ақ сол немесе басқа рөлдерді орындай отырып, оны ойнатуға да мүмкіндік береді. Сондықтан, бірінші өз қолымызбен дайындаған классикалық «би ба бо» қуыршақтарын қолдандық. Ал екінші бала қиялын, шығармашылық әлеуетін дамыту үшін мұнда біз масканы қолдандық.

Сабақтың қорытындысы балалармен драмалық шығарманың мазмұны бойынша әңгімелесу, «әрекет етуші тұлғаларды» талқылау (мінез-құлқы, соңында «театрланған іс-әрекет» қойылымы, онда «бәрін ойнайтын» шағын спектакль, тіпті ең «тыныш» актерлер де пайда болады, алайда олардың мимикасы мен көз көрінісі осындай әрекет барысында олардың назарын және болып жатқан адамға белсенді қызығушылық береді. Осылайша, баланың оқырмандық қызығушылығы кеңеюде, шығармашылық, ойлау, есте сақтау, сөйлеу дағдылары дамиды.

Қазіргі уақытта, өкінішке орай, педагогикалық әдебиетте және мектепке дейінгі мекемелердің тәжірибесінде балалардың драмалық шығармаларының маңыздылығына жеткіліксіз көңіл бөлінуде. Біздің міндетіміз-мектепке дейінгі жастағы балалар үшін құрылған драмалық шығармаларға педагогтардың қарым-қатынасын өзгерту.

Біз сенімдіміз: драмалық шығармаларды тәжірибелік жұмысқа енгізу педагогтарға көркем әдебиетпен таныстыру бойынша сабақтарды кеңейтуге және әр түрлі етуге, оларды жарқын және есте қаларлық етуге көмектеседі.

Балалар үшін драмалық шығармалардың рөлі өте маңызды болып табылады, өйткені мұндай шығармамен жұмыс істегенде театр мен әдебиетке деген қызығушылық қалыптасады, сөйлеу, эстетикалық талғам дамиды, шығармашылық бастаманы көрсету, бала тұлғасының қалыптасуы, оның адамгершілік түсініктерін қалыптастыру үшін жағдай жасалады (мейірімділік көріністеріне оң көзқарас, дәрекілікті, өзімшілікті, немқұрайлылықты жойып, бір-біріне қамқорлық жасау).

Драмалық шығармалар арқылы баланың айналасында әлеуметтік-мәдени кеңістік құрылады, олар балаларды жаңашылдықты қабылдауға, импровизацияға қабілетті шығармашылық тұлға болуға үйретеді. Біздің қоғамымызға батыл, қазіргі жағдайға кіре алатын, алдын ала дайындықсыз шығармашылықпен жұмыс істей алатын, дұрыс шешім тапқанға дейін сынауға және қателесуге батылдығы болатын адам қажет. Сондықтан да біз жаз мезгілінде қуыршақ театрына көп көңіл аударып және театралнған көріністерді көбірек ұйымдастырайық деп шештік. Басты кейіпкерлері — кішкентай актерлер.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.